

वैयक्तिक ठेव लेख्यांच्या (P. D. A.)संदर्भातील
कामकाज पार पाडत असताना वित्तीय शिस्तीचे
काटेकोर अनुपालन करणेबाबत....

महाराष्ट्र शासन

वित्त विभाग

शासन निर्णय क्रमांक : संकीर्ण २०२३/प्र.क्र.८९/कोषा प्रशा-५

मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक

मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२

तारीख : ०५ सप्टेंबर, २०२३.

- वाचा :** १. महाराष्ट्र कोषागार नियम, १९६८ मधील नियम क्र.४८५, ४९४, ४९५, ५१८ आणि ५१९.
२. महाराष्ट्र कोषागार नियमपुस्तिका, खंड एक, परिच्छेद क्र.५८९ आणि ६०१.
३. वित्त विभाग, शासन परिपत्रक क्र. संकीर्ण १०१०/प्र.क्र.८२/कोषा प्र-५, दि.१७.०१.२०११.
४. वित्त विभाग, शासन निर्णय क्र. संकीर्ण १०१४/प्र.क्र.५/कोषा प्रशा ५, दि. २४.०१.२०१४.
५. वित्त विभाग, शासन निर्णय क्र : संकीर्ण २०२२/प्र.क्र.८४/कोषा प्रशा ५ , दि.१९.०६.२०२३.

प्रस्तावना :

महाराष्ट्र कोषागार नियम, १९६८ मधील नियम ४९५ अन्वये एक पूर्ण लेखा वर्षापेक्षा अधिक कालावधीपर्यंत ज्या वैयक्तिक ठेव लेख्यांमध्ये (P.D.A.) कोणताही व्यवहार झालेला नसेल, असे वैयक्तिक ठेव लेखे बंद करण्यात यावेत आणि प्रत्येक वर्षी मार्च अखेर ज्या रकमा अशा लेख्यांमध्ये शिल्लक राहतील, त्या रकमा शासनाकडे जमा करण्यात याव्यात, अशी तरतूद विहित करण्यात आलेली आहे. प्रत्येक प्रशासकाने वैयक्तिक ठेव लेख्यात जमा केलेल्या किंवा त्यातून खर्च केलेल्या रकमांचा यथास्थिती संबंधित उप कोषागार कार्यालय आणि जिल्हा कोषागार कार्यालय किंवा अधिदान व लेखा कार्यालय, मुंबई येथील नोंदवहयांतील जमा व खर्चाच्या नोंदींशी प्रत्येक महिन्याला ताळमेळ घेणे अनिवार्य आहे. परंतु बऱ्याच प्रशासकांनी ताळमेळाचे कामकाज नियमाप्रमाणे वेळच्या वेळी पूर्ण न केल्याने, काही वैयक्तिक ठेव लेख्यांमधील शिल्लकीमध्ये प्रदीर्घ कालावधीपासून फरक दिसून येत आहे. असा फरक असल्यामुळे असे वैयक्तिक ठेव लेखे वापरात नसून देखील ते बंद करण्यात समस्या निर्माण होत आहेत.

- ii. वैयक्तिक ठेव लेख्यांचा ताळमेळ घेऊन तफावती निरंक करण्यासाठी बृहन्मुंबईच्या बाबतीत अधिदान व लेखा कार्यालय, मुंबई व संबंधित प्रशासक आणि अन्यत्र संबंधित प्रशासक व जिल्हा कोषागार कार्यालय तसेच उप कोषागाराचे बाबतीत संबंधित प्रशासक, उप कोषागार कार्यालय व जिल्हा कोषागार कार्यालय यांचेकडे सदर कालावधीतील अभिलेख उपलब्ध असणे आवश्यक आहे. परंतु, हस्तलिखित कार्यपद्धतीच्या कालावधीतील बहुतांश अभिलेखांचा आता कार्यालयात आढळ होत नाही किंवा काही कार्यालयांमध्ये अशा अभिलेखांचा अभिरक्षणाचा निर्धारित कालावधी पूर्ण झालेला असल्याने त्या अभिलेखांचे नष्टीकरण करण्यात आल्याचे निदर्शनास आले आहे.
- iii. सन २०२२-२३ या वित्तीय वर्षाचे शासनाचे विनियोजन लेखे व वित्तीय लेखे अंतिम करण्याच्या अनुषंगाने दि. ७ जुलै, २०२३ रोजी महालेखापाल कार्यालय, मुंबई येथे आयोजित करण्यात आलेल्या बैठकित झालेल्या चर्चेमध्ये एक वर्षापेक्षा जास्त कालावधीकरीता कोणताही आर्थिक व्यवहार न

झालेले वैयक्तिक ठेव लेखे बंद करणेबाबत संबंधितांना सक्त निर्देश देण्याची सूचना महालेखापाल यांनी केली आहे. तसेच सन २०२१-२२ या वित्तीय वर्षाच्या महालेखापाल, (ले व अ) महाराष्ट्र-१ व २ यांनी संयुक्तरित्या शासनास सादर केलेल्या कोषागारे, अधिदान व लेखा कार्यालय, मुंबई, प्रादेशिक सह संचालक, लेखा व कोषागारे कार्यालये आणि लेखा व कोषागारे संचालनालयाच्या कामाकाजाच्या वार्षिक आढाव्याच्या प्रारूप अहवालामध्ये देखील एक वर्षापेक्षा जास्त कालावधीकरीता कोणताही आर्थिक व्यवहार न झालेले वैयक्तिक ठेव लेखे बंद न केल्याबाबतचा आक्षेप उपस्थित करण्यात आला आहे.

iv. एक वर्षापेक्षा जास्त कालावधीकरीता कोणताही आर्थिक व्यवहार न झालेले वैयक्तिक ठेव लेखे बंद करण्यात यावेत अशी स्पष्ट तरतूद नियमांमध्ये असूनही तीचे अनुपालन न करण्यात आल्यामुळे नियमबाह्यता होऊन अशा लेख्यांमध्ये शासनाची रक्कम विनाकारण अडकून पडते. त्यामुळे या रकमेचा इतरत्र विनियोग करता येत नाही. तसेच कोषागार व्यवस्था आणि महालेखापाल यांचेवर अनावश्यक पत्रव्यवहार लादला जाऊन त्यांच्या वेळेचा अपव्यय होतो.

उपरोक्त सर्व बाबी विचारात घेऊन, वैयक्तिक ठेव लेख्यांसंदर्भातील कामकाज पार पाडत असताना प्रत्येक टप्प्यावर वित्तीय शिस्तीचे अनुपालन सुनिश्चित करण्यासाठी उपाययोजना करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती. त्याअनुषंगाने शासनाने खालीलप्रमाणे निर्णय घेतला आहे.

शासन निर्णय :

१. उपरोक्त विषयाच्या अनुषंगाने मंत्रालयीन प्रशासकीय विभाग, त्यांच्या अधिनस्त असलेले सर्व वैयक्तिक ठेव लेख्यांचे प्रशासक, अधिदान व लेखा कार्यालय, मुंबई, जिल्हा कोषागारे कार्यालये, उप कोषागार कार्यालये यांनी वैयक्तिक ठेव लेख्यांच्या व्यवहारांच्या अनुषंगाने प्रचलित नियमांचे आणि शासनाद्वारे वेळोवेळी निर्गमित करण्यात आलेल्या मार्गदर्शक सूचनांचे काटेकोर अनुपालन करणे बंधनकारक राहिल.
२. उपरोक्त वाचा मध्ये अनुक्रमांक ५ येथील शासन निर्णयानुसार विविध प्रकल्पांकरीता जमिन अधिग्रहण करताना जमिन धारकांना भुसंपादनाचा मोबदला वितरीत करण्याच्या प्रयोजनासाठी महसूल व वन विभागाकडील उप विभागीय अधिकारी तसेच विशेष भूसंपादन अधिकारी यांच्या नावे असलेल्या वैयक्तिक ठेव लेख्यांना महाराष्ट्र कोषागार नियम, १९६८ मधील नियम ४९५ अन्वये विहित करण्यात आलेल्या एक वर्ष कालमर्यादेबाबतच्या तरतूदीमधून वगळण्यात आले आहे. यापुढील काळात दि.१९.६.२०२३ रोजीच्या उपरोल्लेखित शासन निर्णयातील तरतूदी विचारात घेऊन अशा वैयक्तिक ठेव लेख्यांसंदर्भात समुचित कार्यवाही करण्यात यावी.
३. जिल्हा कोषागार कार्यालय स्तरावर ठेवण्यात आलेल्या वैयक्तिक ठेव लेख्यांपैकी दि.३१.०३.२०२३ रोजीच्या स्थितीनुसार ज्या वैयक्तिक ठेव लेख्यांमध्ये एक संपूर्ण वित्तीय वर्षापेक्षा जास्त कालावधीकरीता कोणताही आर्थिक व्यवहार झालेला नसेल आणि अशा लेख्यांसंदर्भातील जिल्हा कोषागार कार्यालय व महालेखापाल कार्यालय यांच्या अभिलेखातील अखेरची शिल्लक जुळत असेल, तथापि, प्रशासकाकडील अभिलेखातील अखेरची शिल्लक यात मात्र तफावत येत असल्यास, अशी तफावत रु.५०,०००/- च्या मर्यादेत असल्यास जिल्हा कोषागार कार्यालयाकडील शिल्लक रक्कम ग्राह्य मानून असे एक संपूर्ण वित्तीय वर्षापेक्षा जास्त कालावधीकरीता वापरात नसलेले वैयक्तिक ठेव लेखे बंद करण्याचा प्रस्ताव संबंधित प्रशासकांनी संबंधित जिल्हा कोषागार कार्यालयामार्फत महालेखापाल कार्यालयास दि.१५ ऑक्टोबर, २०२३ पूर्वी सादर करावा.

४. उप कोषागार कार्यालय स्तरावर ठेवण्यात आलेल्या वैयक्तिक ठेव लेख्यांपैकी दि.३१.०३.२०२३ रोजीच्या स्थितीनुसार ज्या वैयक्तिक ठेव लेख्यांमध्ये एक संपूर्ण वित्तीय वर्षापेक्षा जास्त कालावधीकरीता कोणताही आर्थिक व्यवहार झालेला नसेल आणि अशा लेख्यांसंदर्भातील उप कोषागार कार्यालय, जिल्हा कोषागार कार्यालय व महालेखापाल कार्यालय यांच्या अभिलेखातील अखेरची शिल्लक जुळत असेल, तथापि, प्रशासकाकडील अभिलेखातील अखेरची शिल्लक यात मात्र तफावत येत असल्यास, अशी तफावत रु.२५,०००/- च्या मर्यादेत असल्यास उप कोषागार कार्यालयाकडील शिल्लक रक्कम ग्राह्य मानून असे एक संपूर्ण वित्तीय वर्षापेक्षा जास्त कालावधीकरीता वापरात नसलेले वैयक्तिक ठेव लेखे बंद करण्याचा प्रस्ताव संबंधित प्रशासकांनी संबंधित उप कोषागार कार्यालय आणि जिल्हा कोषागार कार्यालयामार्फत महालेखापाल कार्यालयास दि.१५ ऑक्टोबर, २०२३ पूर्वी सादर करावा.
५. मुंबईमधील अधिदान व लेखा कार्यालयाच्या स्तरावरील वैयक्तिक ठेव लेख्यांपैकी दि.३१.०३.२०२३ रोजीच्या स्थितीनुसार ज्या लेख्यांमध्ये एक संपूर्ण वित्तीय वर्षापेक्षा जास्त कालावधीकरीता कोणताही आर्थिक व्यवहार झालेला नसेल आणि अशा लेख्यांसंदर्भातील अधिदान व लेखा कार्यालय आणि भारतीय रिझर्व्ह बँक यांच्या अभिलेखातील अखेरची शिल्लक जुळत असेल, तथापि, प्रशासकाकडील अभिलेखातील अखेरची शिल्लक यात मात्र तफावत येत असल्यास, अशी तफावत रु.५०,०००/- च्या मर्यादेत असल्यास भारतीय रिझर्व्ह बँकेकडील शिल्लक रक्कम ग्राह्य मानून असे एक संपूर्ण वित्तीय वर्षापेक्षा जास्त कालावधीकरीता वापरात नसलेले वैयक्तिक ठेव लेखे बंद करण्याचा प्रस्ताव संबंधित प्रशासकांनी अधिदान व लेखा कार्यालय, मुंबई यांना सादर करावा आणि अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई यांनी असे लेखे बंद करण्याची कार्यवाही दि.१५ ऑक्टोबर, २०२३ पूर्वी पूर्ण करावी.
६. उक्त परिच्छेद (३), (४) आणि (५) मधील तरतूदीनुसार एक संपूर्ण वित्तीय वर्षापेक्षा जास्त कालावधीकरीता वापरात नसलेले वैयक्तिक ठेव लेखे बंद करण्याची कार्यवाही पूर्ण केल्यानंतर अशा खात्यांच्या संदर्भातील धनादेश पुस्तिका संबंधित उप कोषागार अधिकारी, जिल्हा कोषागार अधिकारी किंवा अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई यांचेकडे तात्काळ जमा करण्यास संबंधित प्रशासक व्यक्तीशः जबाबदार असतील. यामध्ये कोणत्याही प्रकारचा विलंब होणार नाही, याची दक्षता संबंधित प्रशासक यांनी घ्यावी. बंद करण्यात आलेल्या वैयक्तिक ठेव लेख्यांसंदर्भातील धनादेश पुस्तिका संबंधित प्रशासकाकडून परत केल्या जातील, यावर संबंधित उप कोषागार अधिकारी, जिल्हा कोषागार अधिकारी किंवा अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई यांनी देखील संनियंत्रण ठेवावे.
७. उक्त परिच्छेद ३ व ४ मधील निर्देशानुसार जे वैयक्तिक ठेव लेखे महालेखापाल यांच्या मान्यतेने आणि उक्त परिच्छेद ५ मधील निर्देशानुसार जे वैयक्तिक ठेव लेखे मुंबई मध्ये अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई यांच्या मान्यतेने बंद करण्यात येतील, त्या एक संपूर्ण वित्तीय वर्षापेक्षा जास्त कालावधीकरीता वापरात नसलेल्या वैयक्तिक ठेव लेख्यांतील अखेरची शिल्लक रक्कम ००७५ संकीर्ण सर्वसाधारण सेवा, ००,१०१, मागणी न केलेल्या ठेवी (००) (००) (०१) मागणी न केलेल्या ठेवी ००७५००११ या जमेच्या लेखाशीर्षाखाली शासन खाती जमा करण्यात यावी.
८. एक संपूर्ण वित्तीय वर्षापेक्षा जास्त कालावधीकरीता कोणताही आर्थिक व्यवहार न झालेले वैयक्तिक ठेव लेखे बंद करणेबाबत प्रचलित नियमांमध्ये स्पष्ट तरतूद असल्यामुळे, याबाबतची कार्यवाही संबंधित प्रशासक यांनी स्वयंस्फूर्तीने प्रस्तावित करणे अपेक्षित असताना, प्रत्यक्षात मात्र याबाबत प्रशासकांच्या स्तरावर अक्षम्य हयगय होत असल्याचे वारंवार निदर्शनास आले आहे. सदर बाब वित्तीय शिस्तीचा भंग करणारी आहे. याबाबत प्रचलित नियमांचे काटेकोर अनुपालन आपल्या अधिनस्त प्रशासकांकडून केले जात आहे, हे

सुनिश्चित करण्याची जबाबदारी संबंधित प्रशासकांचे नियंत्रक अधिकारी, राज्यस्तरीय विभाग प्रमुख आणि मंत्रालयीन प्रशासकीय विभाग यांची राहिल. याबाबत अंतर्गत लेखापरिक्षण तसेच प्रशासकीय निरीक्षण इत्यादी माध्यमातून समुचित नियंत्रण ठेवण्याची दक्षता संबंधित नियंत्रक अधिकारी, राज्यस्तरीय विभाग प्रमुख आणि मंत्रालयीन प्रशासकीय विभाग यांनी घेणे बंधनकारक राहिल.

९. एक संपूर्ण वित्तीय वर्षापेक्षा जास्त कालावधीकरीता कोणताही आर्थिक व्यवहार न झालेले वैयक्तिक ठेव लेखे बंद करणेबाबत प्रशासकांकडून यथास्थिती उप कोषागार कार्यालय, जिल्हा कोषागार कार्यालय किंवा अधिदान व लेखा कार्यालय, मुंबई यांचेकडे दि.१५.०९.२०२३ पर्यंत प्रस्ताव प्राप्त न झाल्यास संबंधित उप कोषागार कार्यालय, जिल्हा कोषागार कार्यालय किंवा अधिदान व लेखा कार्यालय, मुंबई यांनी अशा प्रशासकांना याबाबत तात्काळ कार्यवाही करण्याची सूचना द्यावी. यानंतर देखील दोन आठवड्यात म्हणजेच दि.३०.९.२०२३ पर्यंत संबंधित प्रशासकांकडून कोणताही प्रतिसाद प्राप्त न झाल्यास, असे वैयक्तिक ठेव लेखे उक्त परिच्छेद ४, ५ व ६ मधील निकषांची पूर्तता करित असल्यास असे एक संपूर्ण वित्तीय वर्षापेक्षा जास्त कालावधीकरीता वापरात नसलेले वैयक्तिक ठेव लेखे बंद करण्याबाबत महालेखापाल कार्यालयाकडे दि.१५.१०.२०२३ पर्यंत प्रस्ताव सादर करण्यासाठी जिल्हा कोषागार अधिकारी यांना संपूर्ण अधिकार असतील आणि मुंबईतील कार्यालयांच्या बाबतीत असे लेखे बंद करण्याचा अंतिम निर्णय घेण्यासाठी अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई यांना संपूर्ण अधिकार असतील.
१०. एक संपूर्ण वित्तीय वर्षापेक्षा जास्त कालावधीकरीता कोणताही आर्थिक व्यवहार न झालेले वैयक्तिक ठेव लेखे बंद करण्यात आल्यानंतर, सदर लेखे क्षेत्रिय स्तरावर परस्पर पुनर्जिवीत करता येणार नाहीत. त्यासाठी नवीन वैयक्तिक ठेव लेखा उघडण्यासंदर्भातील परिपूर्ण प्रस्ताव संबंधित मंत्रालयीन प्रशासकीय विभागामार्फत वित्त विभागास सादर करण्यासंदर्भात संबंधित प्रशासकाने समुचित कार्यवाही करावी.
११. वैयक्तिक ठेव लेख्याचे प्रयोजन एक वर्ष पूर्ण होण्यापूर्वीच संपुष्टात आल्यास, अशा वैयक्तिक ठेव लेखा बंद करण्याबाबत संबंधित प्रशासक यथास्थिती अधिदान व लेखा कार्यालय, मुंबई किंवा जिल्हा कोषागार कार्यालय किंवा उप कोषागार कार्यालय यांना विनंती करू शकतील. असा प्रस्ताव प्राप्त झाल्यास, जिल्हा कोषागार कार्यालय किंवा उप कोषागार कार्यालय यांनी दोन आठवड्यांच्या आत सदर लेखे बंद करण्याचा प्रस्ताव महालेखापाल कार्यालयास सादर करावा. तसेच मुंबईतील कार्यालयांच्या बाबतीत अधिदान व लेखा कार्यालय, मुंबई यांनी दोन आठवड्यांच्या आत सदर वैयक्तिक ठेव लेखा बंद करण्याचा निर्णय घ्यावा.
१२. सार्वजनिक आरोग्य विभागांतर्गत रुग्ण फी संबंधी जमा रकमा वैयक्तिक ठेव लेख्यामध्ये जमा करण्यात येत असत. महालेखापाल कार्यालयाने जमेच्या रकमा एकत्रित निधीत जमा न करता वैयक्तिक ठेव लेख्यामध्ये जमा केल्याबाबत आक्षेप नोंदविला होता. त्यास अनुसरून सार्वजनिक आरोग्य विभागांतर्गत रुग्ण फी संबंधी जमा रकमा लेखाशीर्ष ०२१० मध्ये जमा करण्यासंदर्भात निर्देश यापूर्वीच दिलेले आहेत. सार्वजनिक आरोग्य विभागांतर्गत कार्यालये सदरच्या रकमा GRAS प्रणालीद्वारे शासन खाती जमा करतात. या बाबी पाहता सार्वजनिक आरोग्य विभागांतर्गत रुग्ण फी संबंधी वैयक्तिक ठेव लेखे चालू ठेवण्याचे कोणतेही प्रयोजन दिसून येत नाही. त्यामुळे असे वैयक्तिक ठेव लेखे तातडीने बंद करण्याबाबतची कार्यवाही संबंधित प्रशासक व कोषागारांनी दि.१५.१०.२०२३ पूर्वी करावयाची आहे.
१३. शिष्यवृत्तीची रक्कम विद्यार्थ्यांच्या खात्यात थेट DBT द्वारे प्रदान होत असल्याने फक्त शिष्यवृत्तीशी संबंधित असणारे वैयक्तिक ठेव लेखे चालू ठेवण्याचे प्रयोजन देखील संपुष्टात आलेले आहे. परंतु ताळमेळा अभावी

सदर लेखे बंद करण्याबाबतचे प्रस्ताव मात्र महालेखापाल कार्यालयास पाठविण्यात आलेले नाहीत. संबंधित प्रशासकांनी जिल्हा कोषागारामध्ये जाऊन तातडीने ताळमेळ घेऊन लेखे बंद करण्याचा प्रस्ताव अंतिमतः दि.१५.१०.२०२३ पूर्वी महालेखापाल कार्यालयास पाठविणे संबंधित कोषागार कार्यालयास शक्य होईल यासाठी योग्य ती दक्षता घ्यावी. ताळमेळ न होण्यास जबाबदार असणाऱ्या संबंधितांवर कारवाई करुन महालेखापाल कार्यालयाच्या सल्ल्याने सदर लेख्यात शिल्लक असलेली रक्कम ००७५ संकीर्ण सर्वसाधारण सेवा, ००,१०१, मागणी न केलेल्या ठेवी (००) (००)(०१) मागणी न केलेल्या ठेवी ००७५००११ या जमेच्या लेखाशीर्षाखाली शासन खाती जमा करण्यात यावी.

१४. भविष्यातही एक संपूर्ण वित्तीय वर्षापेक्षा जास्त कालावधीकरीता कोणताही व्यवहार न झालेल्या वैयक्तिक ठेव लेख्यांच्या बाबतही महाराष्ट्र कोषागार नियम, १९६८ मधील नियम ४९५ अन्वये विहित करण्यात आलेल्या तरतूदीनुसार आर्थिक वर्ष संपल्यानंतर लगेच पुढील नजीकच्या महिन्यामध्ये ताळमेळासह असे वापरात नसलेले वैयक्तिक ठेव लेखे बंद करण्याचा प्रस्ताव महालेखापाल कार्यालयास पाठविला जाईल, याची दक्षता सर्व संबंधित जिल्हा कोषागार अधिकारी आणि उप कोषागार अधिकारी घेतील. तसेच मुंबईच्या बाबतीत आर्थिक वर्ष संपल्यानंतर नजीकच्या महिन्यामध्ये ताळमेळासह असे वापरात नसलेले वैयक्तिक ठेव लेखे बंद करण्याची कार्यवाही अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई हे करतील.

१५. अधिदान व लेखा कार्यालय, मुंबई येथील एक सहाय्यक अधिदान व लेखा अधिकारी तसेच जिल्हा कोषागार कार्यालय स्तरावर अप्पर कोषागार अधिकारी, (ठेव / संगणक) हे या संदर्भात समन्वयकाची भूमिका पार पाडतील. तसेच केलेल्या कार्यवाहीचा साप्ताहिक आढावा जिल्हा कोषागार अधिकारी आणि अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई हे घेतील. समन्वयक अधिकारी संबंधित कार्यालयास वैयक्तिक ठेव लेख्याचा ताळमेळ घेण्यासंबंधात आवश्यक ते मार्गदर्शन देखील करतील.

१६. कोषागार लेख्यांमधील वैयक्तिक ठेव लेख्यांच्या शिल्लकेचा प्रशासकांकडील पुस्तकांमध्ये अभिलिखित केलेल्या शिल्लकेशी आणि महालेखापाल यांच्याकडील पुस्तकांमध्ये अभिलिखित केलेल्या शिल्लकेशी मेळ घालणे ही कोषागार अधिकाऱ्यांकडे सोपविण्यात आलेल्या महत्वाच्या जबाबदाऱ्यांपैकी एक अत्यंत महत्वाची जबाबदारी आहे. त्याचप्रमाणे आपल्या पदनामे असलेल्या वैयक्तिक ठेव लेख्यांचा ताळमेळ कोषागार लेख्यांशी घालणे हे संबंधित प्रशासकाचे देखील मूलभूत आणि प्राथमिक कर्तव्य आहे. जिल्हा कोषागार अधिकारी हे महालेखापाल कार्यालय आणि प्रशासक यांच्यातील महत्वाचा दूवा म्हणून कार्यरत असल्यामुळे वैयक्तिक ठेव लेख्यांचा ताळमेळ घालण्याच्या प्रक्रियेमध्ये जिल्हा कोषागार अधिकारी यांची भूमिका अत्यंत महत्वाची आहे.

१७. शासकिय पैशाचा दुरुपयोग होवू नये यासाठी सावधगिरी म्हणून वैयक्तिक ठेव लेख्यांचा वेळच्या वेळी ताळमेळ घेण्याची खबरदारी संबंधित प्रशासक यांनी घ्यावी. वैयक्तिक ठेव लेख्यांच्या संदर्भात लेख्यांची अचूकता व मेळ याची निश्चिती करण्यासाठी वैयक्तिक ठेव लेख्यांच्या प्रशासकांकडून सदर ताळमेळाची कार्यवाही नियमितपणे पूर्ण करवून घेण्याबाबत संबंधित उप कोषागार अधिकारी / जिल्हा कोषागार अधिकारी किंवा अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई यांनी देखील योग्य ती दक्षता घ्यावी.

१८. त्याचप्रमाणे महाराष्ट्र कोषागार नियमपुस्तिका, खंड एक मधील प्रकरण ९ मधील परिच्छेद क्रमांक ५८९ अन्वये विहित करण्यात आलेल्या तरतूदीस अनुसरुन जिल्हा कोषागार अधिकाऱ्यांनी प्रत्येक वित्तीय वर्ष अखेर कोषागारातील आकड्यांशी रितसर मेळ घालण्यात आलेल्या सर्व वैयक्तिक ठेव लेख्यांच्या संबंधातील शिल्लक रक्कम निश्चित करण्याच्या प्रयोजनासाठी प्रत्येक वर्षी एप्रिल महिन्यामध्ये न चुकता महालेखापाल कार्यालयास कळविण्याची दक्षता घ्यावी.

१९. प्रस्तुत शासन निर्णय महालेखापाल (ले. व अ.)-१, महाराष्ट्र, मुंबई या कार्यालयाच्या अनौपचारिक संदर्भ क्रमांक TM/Ch.2/UOR no. 72/F & D/2023-24/591, Date 24.08.2023 अन्वये प्राप्त झालेल्या मान्यतेस अनुसरून त्यांच्या सहमतीने निर्गमित करण्यात येत आहे.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून, त्याचा संकेतांक २०२३०९०५१६२२४७१००५ असा आहे. प्रस्तुत शासन निर्णय डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(डॉ.राजेंद्र गाडेकर)
शासनाचे उप सचिव,

प्रति,

१. मा.राज्यपाल यांचे सचिव.
२. मा.मुख्यमंत्री यांचे अपर मुख्य सचिव.
३. मा.उपमुख्यमंत्री यांचे सचिव.
४. सर्व मा.मंत्री व मा.राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव.
५. मा.विरोधी पक्षनेता, विधानसभा / विधान परिषद, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई.
६. सर्व सन्माननीय विधानसभा / विधान परिषद व संसद सदस्य.
७. सर्व मंत्रालयीन प्रशासकीय विभाग.
८. मंत्रालयीन सर्व विभागांच्या अधिनस्त असलेल्या सर्व विभागांचे व कार्यालयांचे प्रमुख.
९. प्रबंधक, मूळ न्यायालय शाखा, उच्च न्यायालय, मुंबई.
१०. प्रधान महालेखापाल (लेखा परीक्षा)- १, महाराष्ट्र, मुंबई.
११. प्रधान महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता)-१, महाराष्ट्र, मुंबई.
१२. महालेखापाल (लेखापरीक्षा)-२, महाराष्ट्र, नागपूर.
१३. महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता)-२, महाराष्ट्र, नागपूर.
१४. आयुक्त, आयकर (TDS) चर्नीरोड, मुंबई ४००००२.
१५. आयुक्त, आयकर (TDS) सिव्हील लाईन*, नागपूर ४४४००१.
१६. प्रबंधक, उच्च न्यायालय (अपील शाखा) मुंबई.
१७. सचिव, महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग, मुंबई.
१८. सचिव, महाराष्ट्र विधीमंडळ सचिवालय, मुंबई.
१९. प्रबंधक, लोक आयुक्त व उपलोक आयुक्त यांचे कार्यालय, मुंबई.
२०. प्रबंधक, महाराष्ट्र प्रशासकीय न्यायाधिकरण, मुंबई.
२१. मुख्य माहिती आयुक्त, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.
२२. विशेष आयुक्त, महाराष्ट्र सदन, कोपर्निकस रोड, नवी दिल्ली.
२३. सर्व विभागीय आयुक्त.
२४. सर्व जिल्हाधिकारी.
२५. सर्व जिल्हापरिषदांचे मुख्य कार्यकारी अधिकारी.

२६. संचालक , लेखा व कोषागारे, मुंबई.
२७. अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई.
२८. सहसंचालक,लेखा व कोषागारे,कोकण/पुणे/ नाशिक/औरंगाबाद/ अमरावती/नागपूर.
२९. संचालक, स्थानिक निधी लेखापरिक्षा संचालनालय, नवी मुंबई.
३०. सहसंचालक,स्थानिक निधी लेखा मुंबई / पुणे/ नाशिक/औरंगाबाद/ अमरावती/नागपूर.
३१. वरिष्ठ जिल्हा कोषागार अधिकारी, ठाणे/पुणे/नाशिक/औरंगाबाद/अमरावती/नागपूर.
३२. सर्व जिल्हा कोषागार अधिकारी.
३३. सर्व उप कोषागार अधिकारी.
३४. वित्त विभागातील सर्व कार्यासने.
३५. निवड नस्ती कोषा प्र.५.